

TIJDSCHRIFT VAN MEE

Doe mee!

2011
WINTER

IAN & PETER

'Na het ongeluk
hielp hij me om
mijn 'nieuwe
ik' te vinden.
Hij is mijn held'

'IK LEER NU ZELF OOK KOKEN'

Zarina heeft een
leer- en werkplek

STAATSSECRETARIS VELDHUIJZEN VAN ZANTEN:

'Ik ben ervan overtuigd dat we
hier doorheen moeten'

NEGEREN, STAREN, BETUTTLEN

Initiatieven in de strijd
tegen vooroordelen

'IK JANKTE VAN GELUK'

Na jaren op straat
heeft Marcel nu een
eigen kamer

te gast Inez

Elke editie van Doe mee! schuift er een cliënt van MEE aan, die als gastredacteur meedenkt over de inhoud. Deze keer is dat Inez Triëst uit Amsterdam.

"Ik ben spastisch in mijn benen, waardoor ik niet goed kan lopen. Ik doe eigenlijk bijna alles zittend: koken, zingen in mijn band, sporten en autorijden. Ik heb altijd het liefst alles gewoon willen doen. En dat gevoel heb ik nog. Het wordt alleen wel iets lastiger naarmate ik ouder word. Als kind al was ik gek op uitstapjes en reizen en er staan nog steeds diverse reizen op mijn verlanglijstje.

Hoewel men in de zestiger jaren op de Mytyschool nauwelijks investeerde in het geven van onderwijs, ben ik van de Spinoza Mavo in Amsterdam naar de havo, het hbo en uiteindelijk zelfs naar de universiteit gegaan. Het belangrijkste in mijn leven is het zingen in mijn band Trio Triëst. De mannen waarmee ik de muziek maak, zijn ontzettend belangrijk voor me. We schrijven samen liedjes over het leven, over afhankelijkheid, seksualiteit en andere moeilijk bespreekbare onderwerpen. Ik zing ook over de bezuinigingen in de zorg, iets waar ik me nu heel erg druk om maak."

Inez Triëst (55)

Inez heeft bij haar geboorte schade aan de hersenen opgelopen die spasticiteit veroorzaakt: een aandoening die zorgt voor een verhoogde spierspanning.

Ik zing in de door mij opgerichte band Trio Triëst

Roeien is een van de vele sporten die ik doe

Zonder mijn auto ben ik nergens. Letterlijk en figuurlijk

tekst MARIKE OOMS fotografie ROLAND VAN DER EIJNDEN

inhoud

interview

6

MARLIES VELDHIJZEN VAN ZANTEN:
'Niemand valt tussen wal en schip, maar we gaan de zorg wel anders inrichten'

wat geef je mee?

12

BOUDEWIJN & MAARTJE
'Mijn vader houdt ervan om opschudding te veroorzaken'

rechtvaardig

14

MENTOR, CURATOR OF BEWINDVOERDER
Een onafhankelijke derde partij kan hulp bieden

reportage

16

EEN PRAATJE HOORT ERBIJ
Voor cateringmedewerkster Zarina is leren moeilijk. Daarom is ze erg blij met haar werkplek

en verder

in 't kort

4

COLUMN, NIEUWTJES, TIPS EN BOEKEN

wonen

9

'OP STRAAT SLAPEN HOEFT NU NIET MEER'

eyeopeners!

10

INITIATIEVEN IN STRIJD TEGEN VOORRODELEN EN ONBEKENDHEID

onbetaalbaar

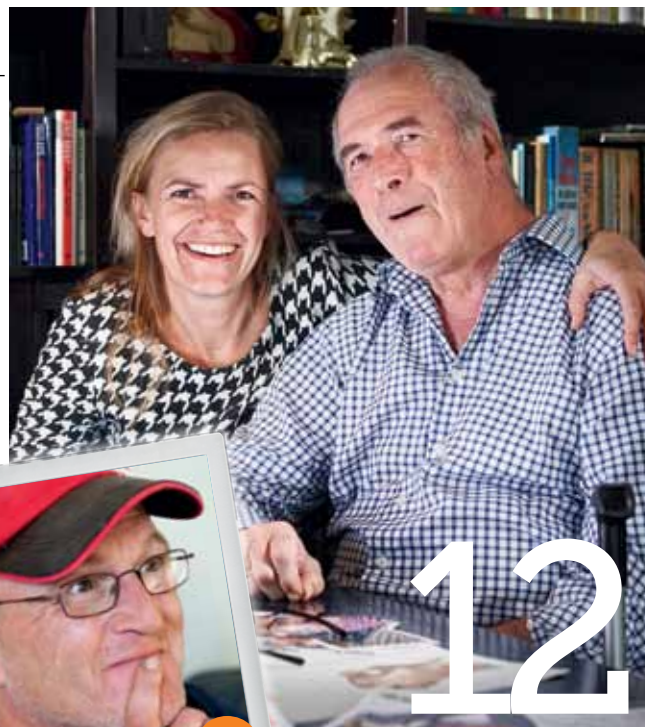
19

INEZ OVER HAAR TOYOTA AYGO
'In deze auto ben ik gelijkwaardig aan andere weggebruikers'

wij doen mee

20

'MEDE DANKZIJ PETER HEB IK NU WEER ZIN IN HET LEVEN'

colofon

Doe mee! is een tijdschrift van MEE. Doe mee! verschijnt vier keer per jaar onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van MEE Nederland. MEE ondersteunt mensen met een beperking en hun netwerk op alle levensgebieden en in alle levensfasen. **MEE maakt meedoen mogelijk.**

REDACTIE Daniëlle Wilbrink, Dorry Mooren, Annelies de Jongh, Annemiek van Munster, Michelle Solleveld, Iris Clarkson (gast) en Inez van Triëst (gast) **HOOFD-REDACTEUR** Ed Vervoorn **REDACTIERAAD** Marjolijne Lewis, Simone van Ruth, Daniëlle Gorgels, Kyra van der Meulen **CONCEPT EN REALISATIE** Pauline Mulder, mooi mag. i.o.v. Hoogte 80 strategische media **ART DIRECTION** Tein Traniello, tein.nl **BEELDBEWERKING** Willem Grafische Bewerkingen **DRUK** Senefelder Misset Doetinchem

Een abonnement op de ingesproken versie van Doe mee! kunt u gratis bestellen bij Dedicon via klantenservice@dedicon.nl of 0486 486 486.

Voor ondersteuning van MEE, bel **0900 999 88 88**: u wordt doorgeschakeld naar de vestiging van MEE bij u in de buurt. Of ga via www.mee.nl naar de website van uw regionale MEE-organisatie.

welkom

'MEE is er voor cliënten én betrokkenen'

ed

fotografie HANS OOSTRUM FOTOGRAFIE

Heeft u de nieuwe website van MEE al bezocht? Snel doen. De moeite waard! U vindt er onder meer een filmpje van Movisie over sociale netwerkstrategieën. Het laat zien dat de eerste vormen van zelfhulpgroepen waarschijnlijk al plaatsvonden bij jagers en verzamelaars. Nu gaat dat wel erg ver terug, maar zelfhulp in de vorm van informele zorg beleeft de laatste tijd wel een revival. De politiek heeft dit opgepakt om de kosten te beteugelen en omdat de mening is dat mensen te veel gaan leunen op formele zorg. Zorg door professionals dus. Een vriend van mij volgde jarenlang therapie om van zijn gokverslaving af te komen. De echte motivatie daarvoor vond hij pas toen hij met lotgenoten zijn probleem op tafel durfde te leggen. Zelfhulp dus, maar de psychiater hield wel een vinger aan de pols.

Clïëntondersteuning betekent voor MEE altijd: mensen 'op de rails helpen' door kortdurende hulp te bieden aan de cliënt zelf én aan zijn of haar omgeving. Ouders, partners en andere betrokkenen zijn voor MEE net zo belangrijk als de cliënt zelf. Daarom zijn er bij de MEE-organisaties óók cursussen en ontmoetingsgroepen voor de mensen in de omgeving van de cliënt. Daar kunnen zij leren hoe om te gaan met bijvoorbeeld een kind met een verstandelijke beperking of met autisme. Of met de partner die door opgelopen hersenletsel ineens zo is veranderd.

Voor MEE staat het behoud van dié cliëntondersteuning voorop (zodat meedoen mogelijk blijft!), ook na de overgang van de cliëntondersteuning naar de gemeenten. En in de aanloopperiode daar naartoe, waarin mensen met een beperking en hun omgeving geconfronteerd worden met veel veranderingen en onzekerheid door regels die aangescherpt worden en met nieuwe wetten. Daarom overlegt MEE met het ministerie, cliëntenorganisaties en gemeenten over een goede overgang. Dat de inzet van het sociale netwerk van de cliënt in de toekomst belangrijker wordt is een gegeven. Veel MEE-organisaties hebben al projecten lopen die daarop inspelen.

ED VERVOORN
Hoofdredacteur

PS: Doe mee! door alles wat u kwijt wilt over uw sociale netwerk in relatie tot uw beperking met ons te delen. Reageer: redactie@meenederland.nl of via Twitter @EdVervoorn

Ben je anders? Dan val je op. Leuk, als je ervoor kiest om je haar paars te verven. Minder leuk, als je ongewild de aandacht op je vestigt vanwege een zichtbare handicap. De reacties lopen uiteen: veel mensen komen op mij af om te vragen of ze me kunnen helpen. Fijn natuurlijk! Maar er zijn ook mensen die staren of wegspringen. Of ze vragen wat ik mankeer. Erger nog, ze vragen

'Ik antwoordde met de enige vinger die van toepassing was: mijn middelvinger!'

mijn vrienden wat ik mankeer terwijl ik er naast sta. Alsof je een gehandicapte niet direct aan kunt spreken! Maar buiten dat vraag ik anderen toch ook niet naar hun medische mankementen?

Laatst vroeg een dronken bal als reactie op mijn taststok lachend: 'Hoeveel vingers steek ik op?' Dan antwoord ik met de enige vinger die op dat moment van toepassing is: mijn middelvinger!

De ongemakkelijke reacties zijn niet prettig, maar toegegeven: ik doe het zelf ook. Ja, ook ik kijk - als het dichtbij genoeg is en in mijn gezichtsveld valt - naar een rolstoel of iemand met spasmen. Ook ik praat ongemerkt twee octaven hoger tegen mensen met een verstandelijke handicap. Ook ik weet even niet hoe ik moet reageren als iemand mij een linkerhand schudt omdat hij de rechter mist. En ja, ik schiet in de lach als iemand met Gilles de la Tourette een half - beffen beffen - wit bestelt. Onbekend maakt onbemind? Nee, onbekend maakt onhandig, onnadenkend en hooguit nieuwsgierig. Maar dat kan de besten overkomen.

ANNEMIEK VAN MUNSTER

Vakantieplannen?

MOGELIJKHEDEN OP MAAT!

Wilt u een Europese stedentrip maken, mét rolstoel? Of zoekt u een strandvakantie voor het hele gezin, met 24-uurs zorg voor uw kind? Bent u benieuwd welke speciale organisaties, aangepaste vakanties, of accommodaties er zijn? MEE kent alle mogelijkheden. Via de sociale kaart op de MEE-websites kunt u zelf zoeken. U kunt natuurlijk ook bellen of mailen voor informatie. Sommige MEE-organisaties geven een speciale vakantieids uit, al dan niet digitaal. In Noord-Holland is er zelfs een vakantiebeurs. Deze vakantiebeurs vindt 22 januari van 10 tot 17 uur plaats in Zaandam en is speciaal voor mensen uit de provincie Noord-Holland met een handicap, beperking of chronische ziekte. Ruim zeventig reisorganisaties presenteren hier hun reizen en uitjes voor mensen met een beperking. Consulenta van MEE geven vakantieadvies op maat. www.meevakantiebeurs.nl.

FRIS

MEE.NL VERNIEUWD

Een frisse vormgeving en een heldere, logische structuur en inhoud. Dát is de basis van een compleet vernieuwde www.mee.nl. Naast nieuws en actualiteiten, vindt u er informatie over wie MEE is, wat MEE voor u kan betekenen en hoe MEE werkt. Bovendien vindt u er praktijkvoorbeelden, vragen en antwoorden op het gebied van opvoeding & ontwikkeling, leren & werken, samenleven & wonen en regelgeving & geldzaken. Natuurlijk zijn er ook verschillende publicaties van MEE en samenwerkingspartners te downloaden. En u vindt er altijd de laatste editie van Doe mee! Toch behoefte aan persoonlijk contact? Met een paar drukken op de knop vindt u de dichtstbijzijnde MEE in uw buurt.

'De eerste les vonden ze het nog een superhoge berg. Later een heuveltje van niets'

Dit is Mirjam Nicolai (24). Ze heeft het syndroom van Down. Maar ondanks haar beperking zit de liefde voor skiën haar in het bloed. Net als bij haar zus Judith (26). Tijdens een wedstrijd in Uden kwam Judith, die ook studente lichamelijke opvoeding is met als specialisatie speciaal onderwijs, in aanraking met een G-skigroep. Dit zijn skilessen speciaal voor mensen met een beperking. Dat motiveerde Judith om zelf ook zoiets op te zetten. Voor haar afstudeerproject geeft ze nu skiles aan mensen met een verstandelijke beperking. En met succes. Want net als zusje Mirjam roetsjen al veel leerlingen met gemak én plezier de berg af.

Meer informatie over G-skiën: informeer bij een skibaan bij u in de buurt of kijk op de website: www.gehandicaptensport.nl.

tekst PAULINE MULDER

mirjam

in't kort

Convenant MEE en Per Saldo JUISTE INFORMATIE OVER PGB

Door wijzigingen in de pgb-regeling ontstaan de komende periode veel veranderingen voor mensen met een persoonsgebonden budget (pgb). Om deze cliënten nog beter te informeren, hebben MEE Nederland en Per Saldo een samenwerkingsconvenant getekend. Dat betekent nog meer samenwerking tussen beide organisaties. Belangrijkste doel: cliënten de juiste informatie bieden op het juiste moment waardoor ze beter ondersteund kunnen worden bij de keuze voor een pgb.

Plan-Point Homeplanner 2012 HULPMIDDEL VOOR MEER STRUCTUUR

De Plan-Point Homeplanner 2012 is te koop: een overzichtelijke en zeer praktische gezinskalender. Voor mensen die wat meer moeite hebben taken en activiteiten goed te plannen is de Homeplanner een handig hulpmiddel. Op deze kalender kunt u niet alleen afspraken noteren, maar ook klusjes, memo's en boodschappen. Bovendien bevat de Homeplanner extra pagina's met huishoud-, EHBO- en andere praktische tips. Meer informatie: www.plan-point.nl/producten/homeplanner.

Zonder stempel HOMOSEKSUEEL EN DAN?

LFB, de belangenorganisatie voor en door mensen met een verstandelijke beperking en de vereniging tot integratie van homoseksueliteit - COC - hebben de handen ineen geslagen. Door het hele land organiseren ze bijeenkomsten voor mensen met een verstandelijke beperking die homo of lesbisch zijn of denken te zijn. Daarnaast bieden LFB en COC informatie over vriendschap, liefde en seksuele geaardheid. Meer weten? Kijk op www.zonderstempel.nl. Daar vindt u een agenda, ervaringsverhalen en kunt u zich aanmelden voor een bijeenkomst of de digitale nieuwsbrief.

miranda

wint publieksprijs Special Award

't Famke en de poppe by de fûgels'. Dat is de naam van het schilderij van Miranda Dijkstra (24) waarmee ze de Special Award publieksprijs won. Het schilderij beeldt haarzelf als klein meisje uit met een pop in de hand. "Toen ik het maakte dacht ik na over vroeger", legt Miranda uit. De Special Award, georganiseerd door Special Arts, is de landelijke wedstrijd voor kunstenaars met een handicap. Miranda sleepte eerder dit jaar al een gedeelde eerste prijs in de wacht met haar kunstwerk 'De Politie van Nijmegen'. Miranda heeft een licht verstandelijke beperking.

Schilderen is haar lust en haar leven. Daarom werkt ze bij de dagbesteding van Talant in Sneek, bij het kunstatelier Bascule Art: "Sinds ik op school zat, schilder ik al. Maar nu kan ik het hier op het atelier de hele dag doen." Aan de prijs was ook een geldprijs verbonden die Jan de Bouvrie uitreikte. "Ik schrok me rot", lacht Miranda. "Dat hij daar was én dat ik gewonnen had! Maar ik ben hartstikke blij. Ik had het wel gehoopt maar niet verwacht."

Stichting Special Arts Nederland stimuleert de kunst- en cultuurdeelname door mensen met een handicap. Meer informatie: www.specialarts.nl.

Geen ontkomen meer aan DAPPERE AUTOBIOGRAFIE

'Zesenzestig jaar en nog wat maanden, maar nu heb ik ook wat. Grote orthopedische laarzen en een plastic fles om 's nachts in te plassen.' Zo begint Boudewijn Paans op eigenzinnige wijze zijn autobiografie. Als kind was hij al spastisch. Hij werd een succesvol columnist en omroepman. Als hij een herseninfarct krijgt en in een zwaar revalidatietraject komt, moet hij toegeven dat hij invalide is.

'Eindelijk invalide', € 19,95. Uitgeverij Contact, ISBN: 978 90 2543 436 6.

Shiny Happy Faces EEN BLIJ JAAR

2012 is nu al een bijzonder jaar. Althans, zo belooft de kalender Shiny Happy Faces van fotograaf Monique Velzeboer. Elke maand staat een kind centraal dat ongeacht zijn of haar beperking, blij en trots vereeuwigd is. Vastbesloten om geboden kansen te benutten. Net als Monique zelf die ondanks haar beperking nooit bij de pakken neer is gaan zitten. Door het revalidatietraject komt, moet hij toegeven dat hij invalide is.

Kalender 'Shiny Happy Faces', € 9,95. Bestellen via WWW.MONIQUEVELZEBOERFOUNDATION.NL

Kinderboek met rijmpjes HELDEN DIE ANDERS ZIJN

'Hun zoontje zag er anders uit, oh nee wat een ellende...' In dit mooie rijmpjesboek staan verhaaltjes over helden die sommigen maar raar vinden. Auteur Mark Haayema is ook ambassadeur van De Upside van Down. Van elk boek dat verkocht wordt gaat € 2,50 naar deze stichting. Bij het boek zit een cd waarop BN'ers als André van Duin en Irene Moors de verhaaltjes voordragen.

'De held van alle helden' (met cd), € 14,95. Uitgeverij Gottmer Kinderboeken, ISBN 978 90 2575 045 9.

Marlies Veldhuijzen van Zanten: 'De échte hulpvraag boven water krijgen, daar gaat het om'

Ze heeft het afgelopen jaar volop in de belangstelling gestaan: Marlies Veldhuijzen van Zanten, staatssecretaris van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Vanwege de voorgenomen bezuinigingen in de zorg, waar lang niet iedereen blij mee is. Waarom treft ze die maatregelen? En wat doet alle kritiek met haar? We vroegen het haar tijdens een persoonlijk gesprek.

U heeft de afgelopen tijd heel wat kritiek over u heen gekregen, omdat uw bezuinigingsmaatregelen in de zorg op zijn zachtst gezegd pittig zijn. Vanuit welke drijfveer heeft u ze genomen?

"Dit kabinet heeft hele, hele zware uitdagingen op de schouders genomen. Zelf ben ik maar een van de twintig mensen die een visie kunnen inbrengen. Maar ik ben heel gemotiveerd, omdat ik zie dat we op een weg zaten waarvan we ons de consequenties niet hebben gerealiseerd. Treffen we nu geen maatregelen, dan komt de zorg onder druk te staan. Dan groeit de zorg té hard. Met als gevolg dat de lasten voor iedereen onverantwoord stijgen."

Dat klinkt alsof het kabinet geen keus heeft. Is dat een goede motivatie?

"Er is meer: de huidige situatie in de zorg maakt de mensen voor wie we het doen niet

sterker, maar juist afhankelijker. Ik heb bijna 39 jaar in de zorg gewerkt, onder meer als verpleeghuisarts, en heb kwetsbaarheid gezien en gevoeld. En ook in mijn huidige werk gaat het om kwetsbaarheid: mensen die afhankelijk zijn van anderen. Als je hen alles uit handen neemt, dan worden ze nóg afhankelijker – dat is wetenschappelijk onderbouwd. De hulpverlening moet juist kijken naar de eigen kracht van de persoon. Als iemand bijvoorbeeld halfzijdig verlamd raakt, moet die persoon vanuit zijn eigen kracht leren dealen met zijn nieuwe omstandigheden. Onafhankelijk van anderen. Dat bereikt hij door op zijn eigen wiebelige benen in die brug te lopen. En als hulpverlener moet je op een afstandje klaar staan om hem op te vangen. Maar je moet niet de hele tijd die verlamde kant blijven vasthouden. Dan wordt hij nooit beter."

U zegt dus eigenlijk: zelfredzaamheid boven alles. Terwijl u vanwege uw maatregelen

juist het verwijt krijgt mensen met een beperking de eigen regie af te nemen. Hoe rijmt u dat met elkaar?

"Ik zeg inderdaad: alles wat mensen zelf kunnen doen, geeft een goed gevoel. Dat geldt voor jou, voor mij, en ook voor die meneer in een rolstoel. Daarom mogen we mensen met een beperking het "zelfdoen" nooit uit handen nemen. Maar veel mensen zijn bang dat ze niet alleen het geld op hun bankrekening verliezen, maar ook de eigen regie – dan heb ik het over de maatregelen in het pgb – maar dat is niet het geval. Ik werk heel hard om hen juist zo lang mogelijk regie te laten behouden. Met de vergoedingsregeling bijvoorbeeld: wel de zorg en de verzorgenden die de cliënt wenst, niet meer het geld op de bankrekening."

Maar het verschil zit 'm niet alléén in het feit dat mensen met een beperking nu zoveel mogelijk zorg in natura gaan krijgen. Er wordt op alle fronten bezuinigd. Veel mensen

"We moeten hier doorheen om de zorg weer goed te krijgen"

met een beperking worden door meerdere maatregelen tegelijk getroffen – het stapelingseffect. Hoe verantwoordt u dat?

"Voor de coördinatie van alle maatregelen samen is minister Henk Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verantwoordelijk gemaakt. Over mijn eigen portefeuille kan ik meer zeggen: het ministerie van VWS krijgt er 15 miljard euro bij. Dit kabinet heeft zorg dus heel hoog in het vaandel. Er wordt niet bezuinigd, ik ga dingen anders inrichten. We hebben nu bijvoorbeeld 4.600 subsidies bij VWS. Het kost veel tijd en geld om deze vaak kleine subsidies te behandelen, niet alleen bij ons, ook bij de aanvrager. Ook werken deze subsidies niet goed. Daarom willen we het systeem vereenvoudigen. Die ingrepen doen pijn, maar op de lange termijn kan daarvan gezegd worden: dat is een goede groeislag geweest."

De angst is dat veel mensen met een beperking tussen wal en schip raken. Begrijpt u die angst?

"Niemand valt tussen wal en schip. We gaan de zorg anders inrichten, maar wat we niet willen is dat de meest kwetsbaren hiervan de dupe worden. Dat zijn de mensen die altijd een ander nodig hebben; mensen die inzakken als we niet pal bij ze staan, als we ze niet stevig vasthouden. Die mensen moeten we beschermen. Alle andere mensen met een beperking zijn de mensen met vechtlust. Zij knokken voor hun eigen regie en hun eigenwaarde. Daarbij vormen juist die eigen benen of de eigen wielen van de rolstoel een sterker fundament dan wanneer je het van hen overneemt. Mensen met een beperking kunnen veel op eigen kracht; zij zijn meestal gemotiveerder, krachtiger, feller dan andere mensen. Maar ook van deze groep valt niemand tussen wal en schip in de nieuwe situatie."

U vindt de huidige situatie in de zorg verkeerd, mensen worden er te afhankelijk van, zegt u. Hoe weet u wat deze mensen wél nodig hebben?

"Door naar ze te luisteren. We hebben bijvoorbeeld veel mensen gesproken over het pgb. Daar had ik behoefte aan. Wederzijds begrip is nodig. Samen met mijn ambtenaren heb ik een dag lang een toegankelijke ruimte

“MEE kan goed helpen de lijntjes korter te maken”

afgehuurd, waar we heel veel mensen ieder een uur de tijd hebben gegeven om hun verhaal te vertellen. Allemaal mensen die niet tot de groep meest kwetsbaren behoren en die enorm hechten aan de eigen regie. Al die mensen hebben we gevraagd: “Wat vindt u nou belangrijk? Hoe wilt u die eigen regie?” Zo was er een mevrouw met een spierziekte die vertelde dat ze het liefst gedraaid werd in bed door haar buurvrouw. Ze zei: ‘Als een professional me draait zoals hij het op school geleerd heeft maar mijn heup vliegt er daardoor telkens uit, dan kan ik dat niet uitstaan! Ik wil kunnen zeggen hoe het moet: het is mijn ziekte, het is mijn heup. En mijn buurvrouw luistert goed naar mij.’ Zo’n dag lang praten en luisteren – dat is belangrijk geweest voor mij en mijn ambtenaren. We hebben geluisterd naar de stem van de cliënten, en uit dat scala van verhalen hebben we de vergoedingsregeling opgebouwd.”

Hoe zorgt u ervoor dat u de mensen die afhankelijk zijn van zorg blijft horen? Dus ook in de toekomst, als de plannen daadwerkelijk doorgevoerd zijn?

“Daar zie ik een belangrijke rol voor MEE: in het signaleren en overbrengen van die echte verhalen op concreet niveau. Straks ook, als de begeleiding naar de gemeente gaat. Ik denk dat MEE goed kan helpen de lijntjes tussen de burger, organisaties en de overheid korter te maken. MEE blijft daarnaast mensen met een beperking helpen bij het vinden van hun weg in het systeem. En ik moet zorgen dat het systeem zo overzichtelijk wordt dat MEE niet te veel tijd nodig heeft om dat uit te leggen. 180 miljoen euro bedraagt het budget voor cliëntondersteuning door MEE. Met dat geld kunnen mensen op eigen benen staan, mede dankzij de ondersteuning van MEE. Een voorbeeld: als je 78 bent en je wordt steeds zwakker en je hebt reuma, dan kan het zijn

dat je meer hebt aan iemand die je nu en dan oppept om je eigenwaarde te bewaren dan dat je wordt opgesplitst in een mobiliteitsprobleem, een woonprobleem en problemen met de medicatie. En dan is er MEE die zegt: ‘Waar deze mevrouw problemen mee heeft, is dat haar zelfredzaamheid afneemt, omdat andere mensen zoveel van haar moeten overnemen.’ In het naar boven halen van die echte levensbrede hulpvraag, zodat mensen minder afhankelijk worden van anderen – daar zie ik een belangrijke rol voor MEE.”

De afgelopen maanden waren vast niet makkelijk voor u. U heeft veel kritiek te verduren gekregen. Wat doet dat met u?

“Er zijn een heleboel woorden gebruikt: afstandelijk, koud, onbarmhartig. Het voelt heel rot als je dat allemaal naar je toe krijgt. Maar ik ben ervan overtuigd dat we hier doorheen moeten om de zorg weer goed te krijgen. Ik weet dat de dingen op de korte termijn soms hartstikke moeilijk zijn. En ik weet ook dat je soms voor de belangrijkste dingen die je doet geen complimenten krijgt. Ik ben ook moeder, kinderen zeggen heus niet onderweg: ‘Je bent een goede moeder.’ Dat werkt heel anders. Mijn motto is je hebt het vertrouwen en je wilt het samen doen, dan kan het ook.”

Wat was een fijn moment in de afgelopen maanden?

“Ik kwam op een gegeven moment uit de Ministerraad en liep naar het departement. Onderweg ontmoette ik een mevrouw die ik gesproken had in het hotel. Ze woont in een adl-clusterwoning. Ik herkende haar, begroette haar en vroeg haar wat ze aan het doen was. Toen lachte ze vriendelijk en zei: ‘Ik ben komen horen dat uw vergoedingsregeling gelukt is.’ De manier waarop zij lachte en tevreden was... Het gaat er mij niet om wat in de media staat. Het gaat niet om wat mensen zeggen die er ver vanaf staan. Na de ontmoeting met deze mevrouw dacht ik: op deze glimlach kan ik weer twee maanden verder.”

Heeft u misschien nog een boodschap voor de cliënten van MEE?

“Blijf voor uzelf opkomen, zet uzelf niet buiten de samenleving!”

tekst SUZANNE GEURTS fotografie HANS OOSTRUM FOTOGRAFIE

‘Hier kan ik me veilig terugtrekken’

Jarenlang zwierf hij door de straten van Rotterdam. Totdat Marcel Martijnse (38) via MEE terechtkwam in een woonvoorziening voor ex-daklozen met een licht verstandelijke beperking. ‘Tk jankte van geluk.’

V

ijftien jaar geleden raakte ik mijn baan kwijt, waardoor ik een huurschuld opbouwde en mijn huis uit moest. Het begin van mijn zwerversbestaan. Slappend op straat bij min tien graden, in kelders van leegstaande huizen, soms bij de nachtopvang van het Leger des Heils. Eten viste ik uit vuilnisbakken. Zwaar ja, maar de vooroordelen van anderen deden me het meest pijn. Dat ik lui was. Aan de coke zat. Beide niet waar. Maar kom maar eens op sollicitatiegesprek zonder geregistreerde verblijfplaats en de mogelijkheid om even te douchen. Dankzij mijn moeders schoonzus kwam ik dit jaar bij MEE terecht. ‘Loopt vast weer op niets uit’, dacht ik. Maar binnen één dag hadden ze een kamer geregeld, bij een woongemeenschap van Het Leger des Heils. Ongelooflijk, ik zat te janken van geluk. Het moment dat ik mijn adres bij het stadhuis kon inschrijven, vergeet ik nooit meer. Het is heerlijk, zo’n plekje om je veilig terug te trekken. De meubels vormen nog een allegaartje, maar het wordt steeds gezelliger. Wel

zijn de andere, jongere bewoners ’s avonds wat luidruchtig. Maar ach, dat went. Ik heb nu mentoren via de woongemeenschap die me hebben geholpen om allerlei zaken weer op de rails te krijgen: mijn financiële administratie en werk bijvoorbeeld. Bij hen kan ik al mijn gedachten en vragen kwijt. En ze nemen administratief geregeld uit handen. Bijvoorbeeld mijn belastingaangifte. Ook werk ik nu als meubelmaker op de dagvoorziening, een paar deuren verderop. Heel trots ben ik op de meubels die ik voor een nieuwe winkel heb gemaakt. Nu kriebelt het, hoor. Ik wil hogerop en uiteindelijk weer een eigen huisje. Ja, initiatief moet je hier wel tonen. Maar zeg het en ze helpen je hier.”

Samen met de Federatie Opvang is MEE een proef gestart voor een betere opvang van daklozen met een (licht) verstandelijke beperking. Doordat instanties gericht samenwerken, krijgen zij de ondersteuning die past bij hun mogelijkheden. Begeleid werken of doorstromen naar een gespecialiseerde woonvoorziening, bijvoorbeeld. Kijk op www.mee.nl voor de mogelijkheden bij u in de buurt.

EYE-OPENERS!

Initiatieven in strijd tegen vooroordelen

Negeren. Staren. Onbegrip. Betutteling... Grote kans dat u hier wel eens mee te maken heeft gehad. MEE ontwikkelt diverse initiatieven die de strijd met vooroordelen en onbekendheid aangaan. De workshop 'Leven met een handicap! Hoe is dat?' en de training 'Herkennen van en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking' blijken echte eyeopeners.

I

k kan niet lopen en zit in een rolstoel. Maar wat kan ik allemaal nog wél?", vraagt Maurice Wiegman (44). Hij kijkt de klas - groep 6 van de Haagse Jan Ligthartschool-metpretogenaan.

Meteen schieten zes, zeven vingers de lucht in. "Schrijven", roept Dalmar.

"Lezen!", roept een klasgenoot direct. "Hartstikke goed, maar wat dachten jullie van lachen?" Want dát is Maurice's handelsmerk. Ondanks dat hij op zijn dertigste een zeldzame, spastische spierverlamming kreeg. Om te ervaren hoe dat voelt, vraagt hij de kinderen om keihard hun benen aan te spannen. Poeh, een zucht golft door de klas. "En dat voel ik dus 24 uur per dag. Maar nooit dacht ik: nu ga ik in een hoekje zitten wegwijnen." In één soepele beweging draait hij zijn rolstoel en wijst op de tekst, achterop zijn poloshirt: kan niet, bestaat niet. Dat is mijn motto." Rolstoelfietsen, zwemmen, wheelen, Maurice leerde het allemaal. Terwijl de dokter hem waarschuwde dat hij nooit meer kon sporten.

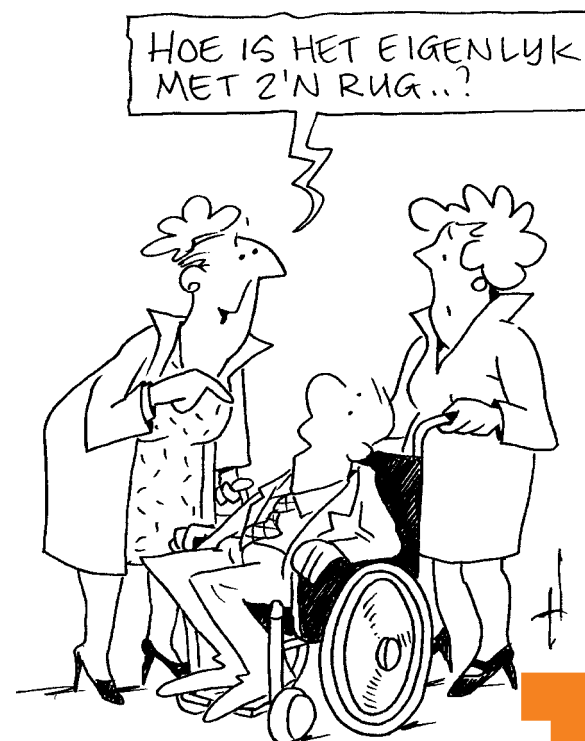
ZERE ARMEN

Op Maurice's vraag wie er een handicap kan noemen, komt er van alles los. Doof, blind, verlamd. Can kent een jongen aan wie je de hele dag moet uitleggen wat hij moet doen. Een verstandelijke beperking dus. Hoe het is om een van deze beperkingen te heb-

ben, ervaren de kinderen in het volgende halfuur. Ourmima wijst met haar vinger op haar pols en Dalmar moet raden wat ze uitbeeldt: "Eeh, hoe laat het is?" Goed gegokt. Ondertussen tast Can geblinddoekt wie er voor hem zit. Zodra hij het hoofddoekje voelt, roept hij zelfverzekerd: "Samsam!" Maar het rolstoel rijden, op de gang, blijkt lang niet zo makkelijk. De rolstoel reageert zwaar en ongewillig. En Dalmar merkt dat hij nu al zere armen krijgt.

IJS BREKEN

Terwijl de kinderen bezig zijn, vertelt juf Marije de Wit dat een van de leerlingen de spierziekte Duchenne heeft. "Zijn spieren verslappen, en bij uitjes gaat de rolstoel mee." Voor het acceptatieproces in de groep gebruikte ze spelletjes. Een rolstoel-parcours in de klas, met z'n allen de schoollift in. "Gelukkig reageren de kinderen er goed op, maar deze workshop creëert weer extra bewustwording: iedereen is een mens en hoort erbij. Ook buiten school, op straat bijvoorbeeld."

E

sme Zian is coördinator Outreachend team bij welzijnsorganisatie Centram in Amsterdam. Ze ondersteunt mensen met schulden. Onlangs volgde ze bij

MEE een training. Daarin leerde ze mensen met een licht verstandelijke beperking te herkennen. Ook leerde zij om beter met deze mensen om te kunnen gaan. Twee dagdelen, opgebouwd rond theorie, herkenbare filmpjes en praktijkcases van deelnemers. "Zonder overdrijven: wat een eyeopeners heb ik daar gehad," reageert Esme enthousiast. "Een paar maanden geleden sprak ik een man, begin vijftig, die zijn huis uit moet. Wat reageert hij onverschillig, dacht ik. Nu beseft ik dat hij waarschijnlijk een licht verstandelijke beperking heeft." Door de juiste vragen te stellen, kun je een licht verstandelijke beper-

Maurice knikt. Hij weet hoe onhandig mensen kunnen reageren. "Roept een jongetje in de supermarkt enthousiast: 'mooie spaken heeft u, meneer!', waarna zijn moeder hem abrupt bij me wegtrekt. Of starende mensen. Heel vervelend. Stel je vraag gewoon, is mijn advies aan hen. Ik bijt niet en vaak ontstaat er nog een goed gesprek ook."

NIET ZIELIG

De laatste tien minuten grijpt de groep aan voor vragen. Hoe Maurice naar de wc gaat. Hoe hij autorijdt ("met een rem- en gashendel"). "En jullie weten het, hè: iemand met een beperking is niet zielig. Mensen die dat denken, hebben eigenlijk ook een beperking. Hier," zegt hij, met een vinger tegen de zijkant van zijn hoofd tikkend. Terwijl iedereen zijn jas pakt, krijgt Maurice tot zijn verrassing een map met tekeningen. Ze zijn van de kinderen uit de parallelgroep, waar hij hiervoor zijn workshop gaf. "Kijk," zegt hij, ontroerd. "Eentje schrijft zelfs over mijn grootste wens: dat ik nog één keer kan opstaan om mijn vrouw te omarmen... Echt lief."

'Wat reageert hij onverschillig, dacht ik. Nu beseft ik dat hij waarschijnlijk een licht verstandelijke beperking heeft'

king beter herkennen, heeft Esme geleerd. "Bijvoorbeeld: heeft u sociale contacten, hobby's en werk? Hieruit blijkt onder meer hoe het er voor staat met iemands zelfredzaamheid."

GEEN BETUTTELING

Ook aan taalbegrip kun je veel 'aflezen'. "Iemand met een licht verstandelijke beperking begrijpt oorzaak en gevolg niet helemaal. Dat check ik door bijvoorbeeld te vragen: weet u wat er gebeurt als u uw energierekening niet betaalt?" Maar voorkom betutteling, waarschuwt Esme. "Het zijn geen kinderen. Zo'n toon kan juist frustratie opwekken en averechts werken." Wel doseert ze de informatie nu bewuster. Dus geen stortvloed aan woorden, extra uitleg komt wel in een vervolgesprek. "Maar bij een vermoeden van een licht verstandelijke beperking, blijft het soms moeilijk tot afspraken te komen. Want je zegt niet: 'u bent vast zwakbegaafd, hè.' Meestal pols ik voorzichtig of iemand openstaat voor extra ondersteuning." Vaak volgt dan een doorverwijzing naar MEE. "Tenslotte verdrinkt iemand met een gemiddeld IQ al in het woud aan hulpverleningsinstanties", besluit Esme. ○

ONBEPERKT MEEDOEN

MEE Zuid-Holland Noord is op Haagse basisscholen gestart met de workshop 'Leven met een handicap! Hoe is dat?' Om het thema thuis bespreekbaar te maken, krijgen de kinderen een placemat met een spel mee. Op internet kunnen ze daarna nog een game spelen met poppetjes die verschillende beperkingen hebben. Meer informatie: www.onbeperktmeedoen.nl.

'Mensen die denken dat ik zielig ben, hebben eigenlijk ook een beperking'

“Hoe zwaar iets ook is, mijn vader benadert zaken luchtig. Dat vind ik zo knap”

“Maartje gelooft in wat ze doet. En brengt dat tot een goed einde”

Onlangs verscheen het vijfde boek van Boudewijn Paans: *Eindelijk Invalide*. Lees er meer over op pagina 5.

‘Zullen we ergens een bommetje leggen?’

Boudewijn Paans (69) houdt ervan opschudding te veroorzaken. Zeker in de tijd dat hij in omroepeland werkte kwam dat goed van pas. Zijn handicap zat daarbij nauwelijks in de weg. Sterker nog: dat motiveerde hem door te gaan. Die drive heeft ook dochter Maartje meegekregen. ‘Als iemand zegt dat iets niet kan, reageer ik met ‘Hoezo, kan dat niet?’

Boudewijn

De handicap waarmee ik werd geboren speelde thuis geen rol. Het was meer de boze buitenwereld die me daarop wees. Bijvoorbeeld op het schoolplein als ik mijn kinderen ophaalde. Dan zag ik ze kijken met een blik van ‘Wie is dat nou?’ Toen heb ik weleens gedacht: ‘Getverdemme, waarom ben ik toch zo?’ Mijn zoon vertelde aan zijn klasgenootjes dat ik een cowboy ben geweest die van zijn paard is gevallen. Geweldig hè? Er is veel veranderd na mijn hersenbloeding een paar jaar geleden. Aanvankelijk groot verzet. Ik ben nu totaal afhankelijk van Anna, mijn vrouw. Ook al doe ik soms alsof dat niet zo is. Zonder haar en de kinderen ben ik niets. Als ik alleen thuis ben, eet ik uit de gootsteen. Het bord blijft op zijn plek en er kan niets omvallen. Als ik de kraan opendraai is alles meteen schoon. Makkelijk toch?

De schaamte ben ik nog niet helemaal voorbij. Wel durf ik nu aan wildvreemden te vragen of zij me willen helpen. Maar ik weiger op mijn scootmobiel te rijden als het regent! Een oude man met een poncho, dat ziet er wel heel zielig uit, haha! Communicatie is voor een groot deel non-verbaal. Daarmee had ik met mijn spasticiteit een achterstand. Gelukkig werkt mijn rechterhand nog steeds, waardoor ik mijn laatste boek kon schrijven. Ik denk dat ik zover in mijn werk ben gekomen omdat ik zeer gedreven ben: overcompensatie van mijn handicap. Ook Maartje jaagt haar dromen na. Dat vind ik een mooie eigenschap. Wat ze wil in het leven, probeert ze uit. En meestal lukt dat ook. Maartje is origineel; ze heeft een creatief oplossend vermogen. Ze lijkt veel op mijn moeder. Ze heeft een soort oergevoel, zoals alleen moeders dat hebben. Wat ik leuk vind aan haar is dat ze eigenwijs en humoristisch is. Ze heeft organisatietalent en is goed in het begeleiden van mensen. Ze is solidair en toegewijd, ook in haar werk als redacteur bij Knoop in je zakdoek en als trainingsacteur en dramacoach bij programma's als Downstie. Als ze ergens voor gaat, doet ze dat ook. Ook al lijkt het onmogelijk. Ze gelooft in wat ze doet en brengt dat tot een goed einde. Ja, we lijken op elkaar. Ik ben een trotse vader. //

Maartje

Mijn vader is lief en heel betrokken. Hij is ontzettend grappig: we hebben veel lol samen. Ik ben me nooit zo bewust geweest van zijn handicap. Pas wanneer ik vriendinnetjes mee naar huis nam, kwamen de vragen. Dan legde ik uit dat hij spastisch is geboren waardoor hij anders loopt en praat. Ik vind het nog steeds heel belangrijk hoe mensen daarmee omgaan. Ik heb er last van als iemand ongemakkelijk reageert en via mij met mijn vader gaat praten. Daardoor vind ik zo'n persoon echt minder sympathiek.

Mijn vader is een doorzetter: hij heeft veel bereikt in zijn carrière. Hij is jarenlang hoofdredacteur van de VPRO-gids geweest en hoofd communicatie van de VPRO. Hij stimuleerde mij om dingen af te maken als ik dreigde af te haken. Daar heb ik veel van geleerd. Want die mentaliteit heb ik ook. Als iemand zegt dat iets niet kan, reageer ik met ‘Hoezo, kan dat niet?’ Dan word ik strijdbaar en wil ik laten zien dat het wél kan. Ik vind het knap zoals m'n vader zelfrelativering combineert met humor. Hoe zwaar het ook is, hij benadert zaken luchtig of steekt er de draak mee. Hij is niet bang, hij gaat uitdagingen graag aan. Ik ben gematigder en ben sneller geneigd te denken: ‘Wat zullen anderen ervan vinden?’

Mijn vader is creatief en goed in het bedenken van rebelse ideeën. Hij houdt ervan opschudding te veroorzaken. Zijn oud-collega uit de VPRO-tijd vertelde laatst dat mijn vader weleens zei: ‘Zullen we ergens een bommetje leggen? Kijken wat er gebeurt.’ Ik denk dat dit mede verband houdt met zijn handicap. Zo van: ‘Ik zal jullie eens wat laten zien.’ Een goed voorbeeld daarvan is misschien wel de slogan die hij bedacht: ‘Stop de verloedering, stem VPRO.’ Ik kan goed met mijn vader sparren en we hebben regelmatig diepgaande gesprekken. Onze band heeft zich daardoor de laatste jaren verdiept. Ik denk weleens: ‘Wat nou als... Had ik maar zus of zo gehandeld.’ Van mijn vader leer ik dat het zinloos is om zo te denken. Verspilde energie. Dat vind ik een belangrijke levensles. //

HELP!

Mentor, bewindvoerder of curator?

Siebe (23) heeft een licht verstandelijke beperking. Hij is onlangs op zichzelf gaan wonen. Maar dat gaat niet goed. Met name bij zijn financiën heeft hij hulp nodig. Hij geeft zijn geld namelijk veel te gemakkelijk uit. En dat zorgt voor ruzies met zijn ouders. Van hen neemt hij echter niet snel meer hun goedbedoelde adviezen aan.

Daarom is tijd om een onafhankelijke derde partij te zoeken die hem kan helpen. Wie biedt hulp?

Michelle Solleveld, consulent bij MEE:

"Als het aan Siebe lag, zou hij zijn inkomen iedere maand binnen een paar dagen hebben uitgegeven aan auto-spullen. Zijn ouders hebben natuurlijk liever dat hij ook spaart en geld overhoudt voor bijvoorbeeld zijn verzekeringen. Zolang hij thuis woonde, ging het goed. Maar toen Siebe het huis uitging, vond hij dat hij zelf baas werd en dus zelf mocht weten hoe hij zijn geld uitgaf. Hij wist wel dat zijn ouders gelijk hadden als ze zeiden dat hij verstandiger met zijn geld moest omgaan, maar hij wilde dat van hén

niet horen. Hij vond dat ze niets meer over hem te zeggen hadden nu hij uit huis was."

IN DE PROBLEMEN

Van het één kwam het ander. Siebe kwam met de politie in aanraking en bracht zichzelf steeds meer in de problemen. Er moest iets gebeuren, dat was duidelijk. De Nederlandse wet geeft drie opties: een mentor, een bewindvoerder of een curator aanstellen (zie kaders).

Vaak wordt een mentor, bewindvoerder of curator binnen de familie gevonden, maar in het geval van Siebe leverde de familieband juist problemen

op. Omdat hij wel openstond voor advies en begeleiding was het aanstellen van een bewindvoerder de meest logische keuze, vertelt Michelle Solleveld. "Een curator kan besluiten van een cliënt terugdraaien, zelfs als die ergens voor getekend heeft. Maar dat was in het geval van Siebe niet nodig. Bij cliënten die erg beïnvloedbaar of dwangmatig zijn, is een curator soms wél nodig."

VASTE LASTEN BETALEN

De bewindvoering voor Siebe kwam in handen van een administratiebureau dat daar ervaring mee heeft. Dergelijke bureaus zijn er door het hele

land. Het bureau zorgde ook voor de aanvraag bij de rechter - wat wettelijk verplicht is - die Siebe zelf ondertekende. "Hij begreep dat het een maatregel was die hem beschermde tegen zichzelf", zegt Michelle Solleveld. Het administratiebureau regelt nu onder meer dat Siebes vaste lasten worden betaald. Hij krijgt twee keer per week huishoudgeld op zijn rekening gestort. Als hij iets extra's wil uitgeven, overlegt hij daarover met zijn bewindvoerder.

Siebe is tevreden over de gang van zaken. De relatie met zijn ouders is een stuk beter nu geld geen aanleiding meer geeft tot ruzie. ○

in 't kort

V Mentor, bewindvoerder, curator - wat zijn hun bevoegdheden?

a Een mentor behartigt iemands persoonlijke belangen, een bewindvoerder behartigt iemands financiële belangen en een curator doet beide. Die laatste heeft van de drie de meest vergaande bevoegdheden. Mocht iemand voor een duur telefoonabonnement hebben getekend, dan kan de curator dat terugdraaien. Een mentor regelt vaak dingen die met zorg te maken hebben, zoals een aanvraag voor een plaats in een zorginstelling.

V Wanneer is een mentor, bewindvoerder of curator nodig?

a Als een cliënt meerderjarig is, maar moeite heeft met het nemen van verantwoorde beslissingen op het gebied van bijvoorbeeld zorg en geldzaken. Een mentor, bewindvoerder of curator ondersteunt de cliënt en beschermt hem of haar zo nodig tegen zichzelf. Cliënten die weleens zonder goed na te denken besluiten nemen met grote financiële gevolgen (zoals grote bestellingen op afbetaling), hebben vaak een curator nodig. Bij Siebe was de hulp van een bewindvoerder het meest passend. Hij beheert alle goederen die 'onder bewind' zijn gesteld: onder zijn verantwoordelijkheid vallen.

V Hoe is het te regelen?

a Mentoren, bewindvoerders en curatoren worden door de rechter aangesteld. Daarvoor moeten aanvraagformulieren ingevuld worden, die te vinden zijn op www.rechtspraak.nl. MEE kan zo nodig helpen met het indienen van de aanvraag. De regionale kantonrechter neemt vervolgens een besluit. Meestal wil de rechter daarbij de cliënt even spreken en soms ook de beoogde curator, mentor of bewindvoerder.

“Een mentor, bewindvoerder of curator ondersteunt de cliënt en beschermt hem tegen zichzelf”

Leren en werken op een veilige plek

Een praatje hoort erbij!

Voor cateringmedewerkster Zarina Alladien (32) is leren moeilijk. Ze pikt dingen niet zo snel op als de meeste anderen. Daarom is ze erg blij met de werkplek die het advocatenkantoor Kennedy Van der Laan voor haar gecreëerd heeft. Onder begeleiding van hoofd catering, Bep Eenkhoorn, heeft ze haar draai gevonden. 'Iedereen is dol op haar.'

Bij binnenkomst in het Amsterdamse advocatenkantoor Kennedy Van der Laan springt direct een jonge vrouw in het oog die ijverig in de weer is met een kar vol koffie en thee. Dat moet Zarina zijn. Ze heeft een licht verstandelijke beperking en is via zorginstelling Cordaan op sollicitatie geweest bij Beautiful People, een organisatie die mensen met een arbeidshandicap een leer- en werkplek biedt. Zo is ze in de bedrijfskantine van

dit advocatenkantoor terechtgekomen. Met succes. En iedereen is dol op haar. "Zarina heeft een laag IQ", legt haar begeleidster Bep Eenkhoorn uit. "Daarom kan zij niet zonder begeleiding ergens werken. Iemand moet continu op haar letten tijdens haar werkzaamheden en we gaan er meteen achteraan als ze bijvoorbeeld 's ochtends iets te laat is. Maar ze doet het heel goed, hoor! Ze is erg sociaal en kent het hele kantoor." In eerste instantie werd Zarina begeleid door een jobcoach van Cordaan, maar het werkte veel soepeler toen Bep die begeleiding zelf op zich nam. Daarmee werden de lijnen korter en de samenwerking prettiger.

WET WAJONG

De naam Wet Wajong staat voor Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten. Het doel van de wet is om hulp te bieden bij het vinden en behouden van betaald werk. De UWV voert de wet uit en zorgt ook voor een uitkering als iemand (nog) niet genoeg verdient, of helemaal niet kan werken. Deze wet verandert waarschijnlijk per 1 januari 2013 in de Wet Werken Naar Vermogen (WWNV), waar de gemeente verantwoordelijk voor wordt.

EXTRA HULP

Ondertussen loopt Zarina haar ronde. Dat betekent dat zij op iedere etage de koffiemachines schoonmaakt en koffie, thee, suiker, melk en koekjes aanvult. En wie zij onderweg tegenkomt, ontkomt niet aan een praatje. "Als iemand als Zarina op een gewone werkplek terechtkomt, is dat erg moeilijk", vertelt Bep. "Collega's zien niet dat zij extra hulp en begeleiding nodig heeft en vinden haar al snel 'lastig' omdat ze dingen niet snel oppikt. Heel vervelend voor beide partijen, want niemand kan er iets aan doen. In haar werk

bij ons kan ze groeien, leren en werken op een veilige, prettige plek."

GEWELDIGE HUMOR

Onderweg treffen we advocaat Otto Volgenant in zijn kantoor. Hij vertelt dat Kennedy Van der Laan een commercieel kantoor is, maar wel met grote maatschappelijke betrokkenheid. "We werken voor grote bedrijven, maar ook voor de overheid en bijvoorbeeld voor individuele kunstenaars. Bovendien steunen we schoolprojecten en de kinderboerderij hier in de buurt", legt hij uit.

'Collega's zien niet dat zij extra hulp en begeleiding nodig heeft'

"We zijn op een gegeven moment kopjes, koffie en thee gaan afnemen bij Beautiful People. En in 2010 ontstond het idee om een werkplek te creëren voor iemand met een beperking. Zarina kwam toen bij ons solliciteren en we zijn heel blij met haar: de klik is goed en ze heeft geweldige humor! Dit initiatief past uitstekend in ons ►

"Zarina doet het heel goed en het hele kantoor kent haar"

streven om te ondernemen 'met oog voor mens en maatschappij'. Hopelijk kunnen we hiermee voor andere kantoren een voorbeeld zijn."

SOORT BIJ SOORT

Het kantoor telt zo'n honderd advocaten en nog eens honderd andere medewerkers, die allemaal moeten lunchen tussen kwart over twaalf en half twee. Dus nadat Zarina alle etages heeft voorzien van koffie en thee en de automaten gereinigd heeft, bereid ze het eerste deel van de lunch voor: de warme broodjes. Er liggen twee-

'Ik leer zelf nu ook koken. Maar het is nooit zo lekker als wanneer mijn moeder het maakt.'

honderd broodjes klaar om de oven in te gaan. Zarina legt ze - soort bij soort - op verschillende bakplaten. Haar favoriet, het cranberrybroodje, móeten we ook even proeven, zegt ze. Als de oven goed voorverwarmd is, mogen ze erin.

NASI, BAMI EN PASTA

Daarna lunchen Zarina, Bep en collega Marijke eerst zelf. Het is hét moment van de dag om de laatste nieuwtjes even door te nemen. Zarina vertelt dat zij naast de drie dagen als kantine-medewerkster bij Kennedy Van der Laan op school zit in Amsterdam-Noord. Daar leert zij koken. "We leren er van alles maken", vertelt ze enthousiast.

"Nasi, bami, pasta... maar het is eigenlijk nooit zo lekker als wanneer mijn moeder het maakt!" Zarina vertelt dat ze het erg naar haar zin heeft op deze werkplek. "Ik werkte hiervoor ergens anders, maar daar was het veel rommeliger. Hier is het fijn en ik vind het erg leuk om met Bep en Marijke te werken."

ACHTER HET BUFFET

Bijna kwart over twaalf, dus het is tijd om de lunch voor de andere kantomedewerkers klaar te zetten. Zarina snijdt de komkommers: een van haar vaste taken. Als de bak met komkommers vol is, mag hij bij de rest van het buffet geplaatst worden. Zodra de eerste gasten binnenkomen, neemt Zarina haar plaats in achter het buffet bij de melk, karnemelk en sinaasappelsap om iedereen die maar wil, van een glaasje te voorzien.

MET PENSIOEN

Wie klaar is met lunchen, brengt zijn of haar dienblad zelf naar de spoelkeuken, waar Zarina staat om alles weer schoon te maken. Als alles weer spik en span is, zit haar werkdag erop. Ze trekt haar sportschoenen uit, doet haar hippe laarzen aan en zegt uitgebreid gedag tegen haar collega's. 'Tot morgen!' "Over een jaar ga ik met pensioen", zegt Bep. "Ik ben heel benieuwd hoe het dan met Zarina zal gaan. Het gaat nu zo goed met haar... We kunnen heel goed met elkaar werken en dat is natuurlijk erg belangrijk. Zarina komt elke ochtend stralend binnen en dan word ik ook automatisch vrolijk! Ik zal dat nog erg gaan missen." ○

BEAUTIFUL PEOPLE

Beautiful People biedt mensen met een arbeidshandicap een leer- en werkplek. Directeur Robert Wolff: "Met ons Arts & Food concept verdienen wij geld met de verkoop van koppen, schotels, koffie en thee. Met dit geld kunnen wij mensen als Zarina op locatie laten werken en leren, in samenwerking met MEE en Cordaan. Zo werken wij samen met MEE Rotterdam-Rijnmond en MEE Amstel en Zaan."

MEE LEREN EN WERKEN

Samen met u kunnen de consultants van MEE kijken naar mogelijkheden op het gebied van werk en leren. Dat kan een stagetraject zijn of een betaalde baan, een veilige werkplek of een vorm van dagbesteding. Ook kan MEE helpen bij de overgang van school naar werk en als er moeilijkheden op het werk zijn. www.mee.nl

'Deze auto betekent mijn waardigheid'

Inez (55) en haar Toyota Aygo zijn onafscheidelijk. Ze heeft hem gesubsidieerd gekregen via fondsen en rijdt er stad en land mee af. 'In de auto ben ik gelijkwaardig aan de anderen op de weg en ziet niemand mijn handicap.'

W

at betekent deze auto voor je?

Hij is mijn vrijheid, mijn zelfstandigheid, mijn waardigheid en mijn onafhankelijkheid. Zonder auto kan ik bijvoorbeeld niet optreden met mijn band, iets wat heel erg belangrijk voor me is. En zonder auto kan ik geen vrienden en familie bezoeken."

Is hij aangepast?

"Een beetje. Ik rijd een automaat en hij heeft een speciale rem die ik met de hand kan bedienen, als dat nodig is."

Wat als je geen auto had gehad? "Ik ben nu goed in balans... Zonder auto was de kwaliteit van mijn leven zo veel minder geweest, dat ik liever niet verder had gewild."

Wat doe je zoal met de auto?

"Bijna alles. We gaan veel op pad met de band Trio Triëst, en rijden daarvoor het hele land door. Daarnaast reis ik kriskras door het land om onder andere mijn ouders te bezoeken en ik ben dol op verre reizen!"

Waar zou je nog wel naartoe willen?

"Amerika staat nog op mijn verlanglijstje, want mijn tante woont daar. En ik zou er met mijn eigen auto naartoe kunnen gaan, hup op de boot en daar verder rijden. Geweldig, die vrijheid! En naar de Maghreblanden; Marokko of Tunesië bijvoorbeeld, prachtig is het daar."

Dat is wel erg ver rijden...

"Ja, maar als je iets leuk vindt om te doen is dat niet erg. Als ik na een lange - hele lange - autorit op het terras in Portugal zit, ben ik zo

trots. Ik voel me dan zo enorm vrij om te gaan en staan waar ik wil."

Wat betekent de auto voor je vriendschappen?

"Veel. Ik heb een zieke vriendin en kan haar alleen bezoeken dankzij mijn auto. En ik vind het fijn om anderen te helpen als ik kan, met vervoer bijvoorbeeld. Ik ben er veel liever voor een ander, dan dat ik zelf iemand om hulp vraag."

Je woont in Amsterdam, is fietsen dan niet fijner?

"Ik heb een driewielers, maar met al die bruggetjes hier is het te zwaar. Sowieso zijn langere afstanden erg zwaar op deze fiets. Maar ik vind autorijden in Amsterdam heerlijk, de drukte vind ik juist fijn. En het mooie is dat mijn handicap er dan even totaal niet toe doet en onzichtbaar is voor anderen." ○

Ian & Peter

Ian Oakey (links) heeft niet-aangeboren hersenletsel en is cliënt bij Peter Folman van MEE Amstel en Zaan: “Het scheelde weinig, héél weinig, of ik was een nutteloze zwerver geworden. Ik had een goedlopende T-shirt shop en een appartement in Amsterdam. Maar opeens ging het mis. In 2003 en 2006 kreeg ik een zwaar fietsongeluk, waaraan ik een hersenafwijking heb overgehouden. Flarden herinneringen zijn weg, alledaagse logica ontgaat me soms. En ik spreek sindsdien alleen nog Engels, mijn moedertaal. Ik ging failliet, werd zelfs bestolen en woonde in mijn eigen tuinhuisje. Zonder elektriciteit en stromend water. Vrienden lieten me vallen, op één na. Uit diepgaande bezorgdheid belde zij elke hulporganisatie die ze maar kon bedenken. En zo kwam ik bij MEE terecht en leerde ik Peter kennen. Mijn held. Altijd geduldig, inlevend, vriendelijk, nuchter. En door bureaucratie laat hij zich niet kisten. Hij regelde dat er een medisch rapport kwam en helpt me om mijn situatie uit te leggen bij instanties als de Dienst Werk & Inkomen. Nu zoekt hij zelfs samen met mij een beschermde woonvoorziening voor me. De arrogante, boze Ian is weg. Ik ben trots op mijn ‘nieuwe ik’ en heb weer zin in het leven.”

Niet-aangeboren hersenletsel (NAH) kan ontstaan door een ziekte, ongeluk of hersenbloeding. Met vaak grote gevolgen voor het dagelijks leven. MEE biedt hulp bij het leren accepteren en omgaan met de veranderingen. Maar ook door mensen met NAH, hun partners en familieleden met elkaar in contact te brengen. Dit kan door mee te doen aan een ontmoetingsgroep bij MEE of door een NAH-café te bezoeken. Kijk op www.mee.nl voor mogelijkheden bij u in de buurt.